

Gabriela Šimundić

Zvrndolika tralivarka

U starom kazalištu lutaka u Ogulinu vladala je neobična užurbanost. Bila je to večer posljednje generalne probe za, kako su ljudi govorili, najsvečaniju lutkarsku predstavu u gradu. „Brže, brže! Sutra dolaze uzvanici cijele Hrvatske!“ paničario je jedan od organizatora, nestrpljivo listajući papire. U tom trenutku kazalište je izgledalo kao svaki drugi radni prostor: užurbano, pomalo nervozno i posve nesvjesno onoga što se događa iza kulisa. Jer, čim bi se ljudski koraci udaljili, među lutkama bi zavladao život. Colombina je progovorila prva, namještajući rub svoje pregače. „Ekipo“, rekla je tišim glasom, „ovo je naša najvažnija predstava u karijeri. Moramo dati sve od sebe.“ „Naravno, naravno“, odgovorio je Balanzone ravnodušno, zagladivši svoj široki plašt. „Kazališna umjetnost zahtijeva dostojanstvo, sklad i – prije svega – razumnu organizaciju.“ „I malo hrabrosti!“ ubacio se Meo Patacca ponosno podižući glavu. Rosaura je blago zakrenula svoju haljinu, koja je svjetlucala na svjetlu reflektora. „Nadam se da ćemo uspješno prenijeti publici sav naš trud!“ rekla je s osmijehom. Pantalone je stajao po strani mrmljajući: „Trud, trud... Sve je to divno i krasno, ali kostimi su najvažniji. Bez dobrog kostima, nema ni dobre predstave.“ U tom trenutku, gotovo nečujno, na rubu pozornice pojavio se Arlecchino. Njegov pogled bio je živahan, ali odjeća na njemu bila je skromna – tek nekoliko starih zakrpa i prljava tkanina koja je svjedočila o dugim i iscrpljujućim putovanjima. On i njegova družina dolazili su izdaleka; iz kazališta u kazalište, iz grada u grad, bježeći od mjesta gdje su ih ljudi smatrali samo predmetima. Tražili su nešto jednostavno, ali ljudima, nažalost, veliko: MIR, slobodu i poštovanje. Arlecchino je promatrao pozornicu s tihom nadom. „*Možda će ovaj put biti drugačije. Možda će ovdje prepoznati nas kao talente.*“ Ali, tada su se na pozornici ponovno pojavili ljudi. Jedan od njih naglo je zastao. „Čekajte... tko je ostavio ovu lutku ovdje?“ upitao je. Drugi je prišao bliže i sumnjičavo pogledao Arlecchina. „Pogledaj ga“, rekao je hladno, „ovaj nema ni pristojan kostim.“ Treći je odmahnuo rukom. „Takav ne može na pozornicu. Sutra dolaze važni gosti. Sve mora biti savršeno.“ Arlecchino je šutio, ali je unutra bio slomljen. „*Zar opet isto? Zar vrijednost lutke leži isključivo u onome što nosi na sebi?*“ „Maknite ga iz predstave. Neka ostane u spremištu“, odlučio je jedan. Čim su se ljudi razišli, zavladao je potpuna tišina. Colombina je prva prišla Arlecchinu. „Ljudi nemaju pojma, njihove

prosudbe temelje se na površnim kriterijima“, dodao je Balanzone zamišljeno. Meo Patacca ljutito je rekao: „Nećemo dozvoliti da naš prijatelj ostane po strani!“ Rosaura je bila nekako najsmirenija u toj situaciji. Uzdahnula je i potom rekla: „Arlecchino pripada ovoj pozornici.“ Pantalone je neko vrijeme šutio, a zatim promrmljao: „Istina je... kostim je problem.“ Svi su ga ukorili pogledom. „Ali“, nastavio je nevoljko, „to ne znači da ga ne možemo riješiti.“ Colombina se nasmiješila. „Naravno!“ Prva je otrgnula mali komad svoje pregače i pažljivo ga prišla na Arlecchinovu odjeću. „Za sreću“, rekla je. Meo Patacca dodao je dio svog plašta „Za hrabrost!“ Balanzone je odrezao dio svog tamnog rukava. „Za mudrost.“ Rosaura je poklonila komadić svile. „Za ljepotu.“ Čak je i Pantalone, uz dubok uzdah, odvojio mali, ali skupocjen komad tkanine. „Za... prijateljstvo“, rekao je tiho.

I tako je konačno stigao dugo očekivani dan – dan predstave. Kazalište je bilo ispunjeno do posljednjeg mjesta. Sve je teklo upravo onako kako su ljudi planirali – besprijekorno. Na pozornici su redom stupali Colombina, Pantalone, Balanzone, Meo Patacca i Rosaura, svaki u svom pokretu, svatko u svojoj ulozi. Publika je pratila predstavu s pažnjom, ali najglasniji smijeh i najiskreniji pljesak dolazio je iz prvih redova – ondje gdje su sjedila djeca. A onda je na pozornicu stupio Arlecchino. Njegov kostim bio je neobičan, šaren, sastavljen od bezbroj različitih komadića. Ljudi su, gledajući ga, zadovoljno klimali glavom. „Kostimografi su napravili izvrstan posao“, rekao je netko. No djeca su vidjela nešto drugo. Ona su vidjela kako lutke ne stoje na pozornici kao nijemi predmeti, nego kao mala družina koja diše istim ritmom. Vidjela su kako svaki komadić tkanine nosi trag prijateljstva, kako se iz različitosti rađa sklad i kako se iz jednostavne dobrote može stvoriti nešto čudesno. Svijet je također sastavljen poput tog neobičnog kostima: bezbroj lica, boja, jezika i priča. I dok odrasli često pokušavaju sve učiniti jednakim i savršenim, djeca razumiju nešto jednostavnije – da se ljepota oblikuje iz različitosti koje se znaju poštovati. Možda iz tog razloga lutke toga kazališta nikada nisu prestale tragati za mirnijim životom. Mir ne počinje u velikim govorima i važnim dvoranama, nego ondje gdje je netko spreman pružiti dio sebe drugome – kao što su šareni komadići kostima stvorili nešto mnogo veće od predstave.